

INSTITUT
PRO POLITIKU
A SPOLEČNOST

Předvolební koalice: Jeden problém za druhým

POLICY BRIEF / DUBEN 2021

KAREL SÁL

WWW.POLITIKASPOLECNOST.CZ

OFFICE@POLITIKASPOLECNOST.CZ

Předvolební koalice: Jeden problém za druhým

Policy Brief – Karel Sál, duben 2021

Letošní parlamentní volby budou v mnohém jiné. Nový volební systém, nové strany, pandemie koronaviru, oslabení preferencí hnutí ANO a nové koaliční projekty. Jen jedno je jisté: Nikdo v tuto chvíli neví, jak volební klání na podzim dopadne. I když predikce výsledků půl roku před volbami je více než diskutabilní, už nyní je zřejmé, že faktorem, který nejvíce zamíchá pořadím na páse, nebude nový přepočít hlasů na mandáty, ale předvolební koalice parlamentních stran. Piráti a STAN¹ dokonce v průzkumech obsazují první příčku co do procentuálního podílu preferencí.

Proto se na fenomén předvolebních koalic podíváme z blízka. Ukážeme zkušenosti z minulosti, příležitosti a nebezpečí, kterými si budou muset současné koalice projít a věnovat se budeme také fenoménu „bratrského vykroužkování“.

Co je to předvolební koalice?

Jednoduše řečeno jde o spolupráci jednotlivých stran, která má zvýšit volební zisk oproti situaci, kdy by strany kandidovaly každá sama za sebe. V České republice se objevují 2 typy předvolebních koalic. První je rovnocenná spolupráce, kdy strany vytvoří společnou platformu. To byla Čtyřkoalice² v roce 2002, pak nepovedená koalice KDU-ČSL a hnutí STAN v roce 2017 a nyní dva předvolební projekty (Piráti a hnutí STAN a koalice SPOLU, tj. ODS, TOP 09 a KDU-ČSL). V Německu takovou variantu představuje koalice CDU-CSU, která i přes krátké intermezzo v roce 1976 existuje více než 70 let.

Druhou variantou je kandidátka pod hlavičkou jednoho subjektu s „podporou“ dalšího. Takový model jsme v parlamentních volbách viděli v letech 2010 a 2013 u TOP 09 s podporou Starostů. Trik je v tom, že se jedná o neoficiální koalici, která je z formálního pohledu stále jednou jedinou stranou a nemusí tak překonávat aditivní uzavírací klauzuli (tj. stačí získat 5 % hlasů). TOPka Starosty přibrala na kandidátky kvůli tomu, aby zvýšila šance na etablování nové strany v regionech ve smyslu: My máme celostátně velmi známé lídry (Karel Schwarzenberg a Miroslav Kalousek), poskytneme naše zázemí a vy zase lokálně známá jména. Dohromady to v roce 2010 stačilo na 16,7 % hlasů, 41 křesel a účast ve vládě, což pro novou stranu špatný výsledek rozhodně nebyl. Nepříliš povedené vládní angažmá (kauza Nagyová a drastické škrtky v sociální oblasti) vztahy mezi TOP 09 a hnutím STAN oslabily, až Starostové nakonec utekli ke KDU-ČSL. Podpora jednoho subjektu druhému je velmi rozšířená také v krajských volbách.

Třetí variantou je vznik úplně nové strany, kdy dva či více subjektů splynou do jednoho monobloku. Jestli je koalice přirovnávána k manželství, tak tato varianta představuje zplození potomka a terminaci rodičů. Taková varianta většinou nastává u menších a nepříliš úspěšných stran a také v situaci, kdy jsou volební pravidla pro koalice velmi nevýhodné. K takovému spojení došlo třeba v lednu 2006 u mimoparlamentních Evropských demokratů s SNK sdružení nezávislých, kdy vznikla nová strana Evropští demokraté.

---

¹ Pro zjednodušení v tomto textu převážně používáme zkratku STAN i pro Starosty pro Liberecký kraj (SLK).

² Původně Čtyřkoalice vznikla spojením KDU-ČSL, Unie svobody, Demokratické unie a Občanské demokratické aliance v roce 1998. Do voleb v roce 2002 ale šla po vypadnutí ODA a spojení US-DEU pod značkou Koalice.

U etablovaných stran je tato varianta velmi komplikovaná, jelikož už existují pracně vybudované stranické orgány, vnitrostranické procesy a přidružené organizace (třeba think-tanky), což by vše muselo být obětováno na oltář společné věci. Novou stranu chtělo budovat předsednictvo hnutí STAN s partnery z KDU-ČSL před volbami v roce 2017, ale taková varianta byla pro lidovce příliš radikální. Vlažný poměr ke koalici u členské základny KDU-ČSL nakonec vedl k jejímu krachu v červenci 2017 uprostřed rozjeté kampaně.

Jít spolu do voleb je jedna věc, ale také záleží, co se stane po volební noci. Volič by logicky předpokládal, že když se strany uvolily kandidovat společně, budou spolu vyjednávat i o vládě. Většinou to tak funguje, ale např. současná koalice SPOLU jasně deklarovala, že se jedná pouze o volební koalici a co se stane po volbách, to ještě občan uvidí. Tolik teorie.

Jaro 2021

Dnes to vypadá, že se s předvolebními koalicemi roztrhl pytel. Jako první na podzim 2020 ohlásila spolupráci ODS, TOP 09 a KDU-ČSL, kdy Petr Fiala, Marian Jurečka a Markéta Pekarová Adamová zapózovali u sochy Tomáše Garrigue Masaryka na Pražském hradě. Nedlouho poté Piráti ve svém vnitrostranickém hlasování odsouhlasili koalici s hnutím STAN. Další koalice se utvořila na pravé straně politického spektra, kde Trikolóra ohlásila spolupráci s mimoparlamentními partnery – Stranou soukromníků ČR a Svobodnými. Poslední možnou koalici zvažovali ČSSD a Zelení. Socialisté se měli rozhodnout po sjezdu, ale nebylo jasné kdy přesně. Vzhledem k tomu, že obě strany mají podobné preference, byl vznik oranžovo-zelené koalice přeci jen očekávatelný. 12. dubna 2021 nicméně Zelení oznamují ukončení jednání o spolupráci s ČSSD. Tím pádem je velmi nepravděpodobné, že by tato předvolební koalice nakonec vznikla.

Do sněmovny se má tak šanci dostat menší počet subjektů, než tomu bylo v roce 2017. Tehdy 5% hranici překonalo 9 stran. Letos to vypadá na mnohem menší peloton. Reálnou šanci na získání mandátů mají v tuto chvíli pouze 4 strany, potažmo koalice: ANO, koalice Pirátů a STAN, koalice SPOLU a SPD. Pak tu jsou komunisté, kteří v průzkumech dosahují 4–8 %. Ti spoléhají na svoji velmi disciplinovanou voličskou základnu, ale vzhledem k velmi špatným výsledkům v krajských volbách KSČM hrozí, že se do poslanecké sněmovny nedostane. Posledním adeptem na poslanecká křesla je ČSSD, které se ale dlouhodobě v průzkumech nedaří a pravděpodobnost, že ve volbách nezíská 5 %, je vysoká. Trikolóra, jakožto odštěpná strana ODS, v průzkumech zatím nezazářila a po konci Václava Klause mladšího ve vedení se úspěch zdá ještě více vzdálený.

V tuto chvíli tak máme 2 koalice, které mají šanci uspět, a dokonce mohou skládat příští vládu: Piráti se STANem a uskupení SPOLU, a proto se na obě koalice podíváme trochu podrobněji.

Čím méně, tím lépe

Schopenhauerův výrok, že: „Oženit se znamená zdvojnásobit své povinnosti a napůl omezit svá práva,“ platí bezesbýtku i pro koalice. S počtem partnerů úměrně roste i prostor pro problémy. V této oblasti má logicky výhodu koalice Pirátů a STAN. Strany jsou jen dvě a názorově jsou si blízké, a to hlavně v zásadních otázkách jako je zahraniční politika (u ní možná bude trochu drhnout nevelké nadšení pirátské základny vůči NATO), evropská integrace, daně či doprava. Strany spolu úzce spolupracují jak v poslanecké sněmovně a senátu, tak třeba na krajské úrovni (koalice v Olomouckém kraji). Zatím se nevyskytl žádný krok, který by druhého partnera znejistil, zda to s předvolebním spojením myslí upřímně.

Druhý projekt konzervativně-liberální ODS s konzervativní KDU-ČSL a liberální TOP 09 to bude mít o poznání těžší. Tři partneři jsou víc než dva a „polygamie“ je o třídu těžší disciplína. Nejen že můžeme vidět jasnou dělicí čaru mezi TOP 09 a KDU-ČSL a částí ODS na jedné straně a většinovou částí ODS na druhé straně v otázce evropské integrace a přijetí eura, ale také ODS hlasovala proti svým partnerům v případě rušení superhrubé mzdy. Jestli obě uskupení tuto pomyslnou nevěru už plně překously, uvidíme za několik měsíců. Názorově se také liší postoje stran vůči postmoderním otázkám typu manželství pro všechny či přistěhovalectví. Tady koalice zase tvoří jiné dva tábory – konzervativní ODS a KDU-ČSL na jedné straně, které by manželství pro všechny nejraději smetly ze stolu, a na druhé straně TOP 09, jež po odchodu Karla Schwarzenberga a Miroslava Kalouska už hájí pouze čistě liberální postoje. Rozdílnost postojů obou partnerů prý může být kořenem vztahu, ale jak zkušenosti ukazují, stejně tak i jeho hrobníkem.

Problém má koalice SPOLU i v oblasti lídrů. U liberálních Pirátů a STAN je jednička jasná. Ivan Bartoš je nyní na koni. Za necelé 4 roky dokázal preference opozičních Pirátů zdvojnásobit. Vnitrostraniční kritici (jestli vůbec existují) nemají na předsedu téměř žádnou municí. Předseda ohlásil, že chce být premiérem (Vokál 2020) a všichni to v koalici akceptují. Podobně je na tom předseda STAN Vít Rakušan. Starostové od roku 2017 své preference také zvětšili dvojnásobně. A sám Rakušan nyní hraje roli „toho druhého, pohodového“, který je příteli vždy připraven podat pomocnou ruku. Tohle příznivci koalice určitě oceňují.

Petr Fiala rozhodně není v takové komfortní situaci jako Ivan Bartoš. I když si řekl o místo premiéra dříve (Zpěváčková 2020), preference ODS od roku 2017 stagnují a části straníků dochází trpělivost. Fialovi se zkrátka nepodařilo stát se jasným lídrem koalice. Jeho vystupování je příliš akademické a ve vysokoškolském profesorovi tak část straníků ODS nevidí toho, kdo by měl stranu vést na barikádu a kočírovat nápady partnerů. Fialovu pozici také oslabuje to, že ačkoliv v médiích na vládě Andreje Babiše nenechá niť suchou, zatím ODS neiniciovala pokus o vyslovení nedůvěry vládě, což působí vypočítavě. Navíc dobré jméno si během pandemie udělal hejtman Martin Kuba, který při plánování a realizaci vakcinační kampaně na jihu Čech ukázal, že tah na branku mu rozhodně nechybí. V ODS tak mají formálního a skutečného lídra, což situaci neulehčuje.

Problém má koalice SPOLU i v preferencích. Členové ODS při pohledu na průzkumy zjišťují, že sama ODS může mít 10–12 % a koalice jako celek získává spíš 17 %. Do vztahu se tak vkrádá podezření, že někteří dřou jak koně a jiní se vezou. Tím černým pasažérem je pravděpodobně TOP 09. Strana se dlouhodobě potácí okolo 5% hranice, její příznivce v Praze luxují Piráti nevídaným způsobem a další voliče není téměř kde brát. Doby, kdy TOP 09 představovala příjemnější alternativu ODS a KDU-ČSL v jednom, jsou dávno pryč. Situace je pro TOP 09 kritická, jelikož může být jediná, pro kterou by rozpad koalice znamenal katastrofu. ODS se do parlamentu dostane tak jako tak a KDU-ČSL se zase může spolehnout na své moravské volební bašty. Závislost jednoho partnera na ostatních není dobrým předpokladem vyváženého vztahu.

Posledním faktorem, který může ovlivnit životaschopnost koalice, je minulost jednotlivých stran. U koalice Pirátů a STAN to zatím nevypadá, že by před volbami měl vyplout na povrch nějaký zásadní problém. Piráti mohou očekávat problémy z komunálu. Zatím to byl jen kávovar na pražském magistrátu za 100 000 Kč a to, že zastupitel Prahy 3 za Piráty přihrával zakázky z radnic, kde vládou pirátští straníci, své firmě (Vaníčková 2021). Problém STANu může být soudní řízení Martina Půty – vedoucí postavy SLK, který je obžalován z korupce a jehož osvobozující rozsudek byl zrušen (Ligas 2020).

Koalice SPOLU má vroubků více, a to hlavně „očistěná“ ODS. Ačkoliv Fialovo vedení se opravdu upřímně snažilo zbavit „býčích šjí“ a všelijakých podnikavců, stále se mohou tu a tam objevit nepříjemnosti. Jako třeba nedávné zrušení buňky Brno-sever kvůli napojení Jiřího Hose na kauzu Stoka. V tomto ohledu je ODS mnohem zranitelnější než její partneři a uvidíme, nakolik budou tolerantní k turbulentní minulosti.

Pokud to shrneme, tak Piráti se STAN připomínají rychlý škuner, který zatím brázdí moře bez závažnějšího zádrhelu, zatímco koalice SPOLU se plaví na slepeném voru, který pohromadě drží jen na dobré slovo.

Kroužkování – zabiják koalic

Český volič má v parlamentních volbách 4 preferenční hlasy, které může přidělit oblíbeným kandidátům na jedné kandidátní listině. A to je právě onen prvek, který dělá z koaliční spolupráce do jisté míry ruskou ruletu. Strany si mohou dohodnout zcela paritní kandidátky, dát do kampaně stejný objem peněz, dobrovolnické práce i nasazení, ale voliči pak mohou jednoho partnera zcela zdecimovat tím, že přednostními hlasy umožní posunout se výše jiným kandidátům.

Pokud se podíváme do minulosti, nalezneme 3 příklady toho, jak se voliči při kroužkování zachovali: Čtyřkoalici (později pouze Dvoukoalice) v roce 2002 a dvě pseudokoalice TOP 09 s podporou Starostů v letech 2010 a 2013.

- **Volby 2002:** Čtyřkoalice do parlamentních voleb v roce 2002 postavila celkem 342 kandidátů, z nichž 165 kandidátů (tj. 48,25 %) bylo KDU-ČSL a zbývajících 177 (51,75 %) reprezentovalo Unii svobody – Demokratickou unii (US-DEU). Rozdělení kandidátek i rozdělení lídrů (7 : 7) bylo téměř paritní. Občas se na kandidátkách vyskytovali 1–2 kandidáti US-DEU navíc, a to hlavně v českých volebních obvodech. Výsledky ale příliš paritní nebyly. Koalice celkem získala 14,27 %, což znamenalo 31 křesel. Kandidáti KDU-ČSL získali 23 poslaneckých mandátů (74,2 %) a US-DEU pouze 8 (25 %). Kandidáti KDU-ČSL prokázali větší známost, dostali více než 60 % všech udělených preferenčních hlasů, a tak své partnery z US-DEU doslova převálcovali (volby.cz 2002).
- **Volby 2010:** V roce 2010 byla situace trochu jiná. TOP 09 přizvala STAN na svoji kandidátku. Z celkem 341 kandidátů bylo 174 za TOP 09 (tj. 51 %) a pouze 14 (4,1 %) za Starosty, značná část kandidátů (153, tj. 44,7 %) neměla politickou příslušnost, jelikož TOP 09 jako nová strana chtěla poskytnout prostor pro nové tváře. Kandidátní listiny tak byly značně vychýleny ve prospěch TOP 09. Tato pseudokoalice ve volbách v roce 2010 získala 16,7 % hlasů, což znamenalo 41 mandátů, z čehož 31 bylo TOP 09³ (tj. 75,6 %) a 10 pro STAN⁴ (24,4 %) (volby.cz 2010). V tomto případě profitoval spíše STAN, jelikož díky této spolupráci pronikl do celostátního patra politiky.
- **Volby 2010:** V tomto roce se situace opakovala, ale vztahy v koalicích už nebyly zdaleka ideální. STAN po úspěchu kandidátů v krajských volbách 2012 vnímal podřízenou pozici jako nevyváženou. Nicméně TOP 09 s podporou Starostů postavila do voleb 2013 celkem 343 kandidátů, z toho TOP 09 224 (65,3 %) a STAN/SLK 85 kandidátů (24,8 %). Dále bylo na kandidátce 30 bezpartijních (8,7 %), 2 příslušníci hnutí Občané pro Budějovice (HOPB) (0,6 %) a 2 kandidáti Karlovarské občanské

³ 25 TOP 09 + 6 poslanců bez politické příslušnosti.

⁴ 5 STAN/Starostové pro Liberecký kraj + 5 poslanců bez politické příslušnosti.

alternativy (KOA) (0,6 %). Zisk koalice činil 11,99 %, což znamenalo celkem 26 mandátů, z toho 21 křesel pro TOP 09⁵ (tj. 80,8 %) a 5 pro STAN/SLK⁶ (19,2 %) (volby.cz 2013). Hnutí STAN v tomto případě získalo mírně slabší zastoupení, než mu dle kandidátek náleželo, což mimo jiné mělo vliv na konec „sňatku z rozumu“ s TOP 09.

Co z výše uvedených případů vyplývá? Že kroužkování a přeskakování mezi partnery může mít podobu katastrofy – jako pro US-DEU v roce 2002. V tomto případě silnější nekompromisně převálcoval slabšího. V roce 2010 byla situace v mnohém jiná. Tady spíše TOP 09 pomohla etablovat STAN. Slabší partner na vztahu vydělal mnohonásobně. Ve třetím případě STAN dostal menší poměrnou část. Vidíme, že kroužkování má podobu velmi nestabilního prvku, který může poměry v koalici značně přiostrit. Proto je kroužkování takovým strašákem.

Nynější koalice se s tímto faktem budou muset vyrovnat také. Například koalice Pirátů a STAN má v koaliční smlouvě klauzule⁷, které zavazují jednotlivé partnery k tomu, aby nevybízely své příznivce ke kroužkování (KS 2021: 4; 5). To je sice hezká myšlenka a na papír se to napíše snadno, ale voliči si do svých volebních zvyklostí jen neradi nechávají mluvit.

Odhadnout, jak voliči vykroužkují kandidáty Pirátů a STANu, je velmi obtížné, jelikož podpora stran je v jednotlivých obvodech rozložena nerovnoměrně. Obecně mají výhodu Piráti, jelikož mají dvojnásobné preference a kdyby jejich voliči skutečně k volbám dorazili a jako jeden muž kroužkovali pouze Piráty, mohl by být poměr mezi zvolenými poslanci Pirátů a STAN značně vychýlen v jejich prospěch. Na druhou stranu STAN je silný v několika obvodech (např. Liberecký, Středočeský a Zlínský kraj), kde místní mohou do sněmovny popostrčit zase kandidáty STANu.

Jelikož u této koalice již známe rozložení kandidátek (KS 2021: 28-29), můžeme na základě současných preferencí provést alespoň kvalifikovaný odhad. Tabulka níže ukazuje rozložení kandidátů dle koaliční smlouvy, kde modrá barva a písmeno „P“ představuje kandidáta Pirátské strany a zelená barva a písmeno „S“ kandidáta za STAN.

---

⁵ Sem počítáme i bezpartajního Františka Váchu.

⁶ Sem počítáme i bezpartajního Herberta Paveru.

⁷ „Kandidát koalice je povinen: (...) zdržet se jakékoliv výzvy, přímé či nepřímé, veřejné či osobní, ke kroužkování, (...) Kterýkoliv kandidát může vést osobní kampaň zaměřenou na svou osobu, avšak nejsou přípustné jakékoliv výzvy, přímé či nepřímé, veřejné či osobní, ke kroužkování.“ (KS 2021: 4; 5)

Tabulka 1: Rozložení kandidátek koalice Pirátů a STAN dle koaliční smlouvy pro volby v roce 2021

kraj	lídr	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.
Praha	P	P	S	P	P	P	S	P	P	P	S	P	P	P	P	S	P	S	P	S
Středočeský	S	P	P	S	P	P	S	P	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S
Jihočeský	P	S	P	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P
Plzeňský	S	P	P	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P
Karlovarský	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S
Ústecký	P	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P
Liberecký	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P
Královéhradecký	P	S	P	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P
Pardubický	P	S	P	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P
Vysočina	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S
Jihomoravský	P	S	P	P	P	P	S	P	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S
Olomoucký	S	P	P	P	S	P	S	P	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S
Zlínský	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S
Moravskoslezský	P	P	P	S	P	P	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S	P	S

Zdroj: KS 2021.

Z tabulky je patrné, že na volitelných místech (tj. levá strana tabulky) se nachází více kandidátů za Piráty než za STAN a výchozí pozice Pirátů je lepší, což ostatně odpovídá rozložení preferencí zhruba 2 : 1.

Pokud by volby dopadly dle posledního průzkumu společnosti Median (2021) ze 30. března 2021, přepočítání na mandáty by proběhlo dle schváleného návrhu volebního systému ze 7. dubna 2021 (podrobnosti viz Schválený text tisku 1170, Novela z. o volbách do Parlamentu ČR), a voliči koalice by vůbec nepoužili preferenční hlasy, tak by koalice Piráti a STAN získala cca 66 křesel, z toho Piráti 46 (tj. 69,7 %) a STAN 20 (30,3 %), což skutečně odpovídá současnému rozložení sil. Jenže politici míní a voliči mění. V extrémním případě by mohl být poměr také téměř obrácený, a to hlavně v situaci, kdy by voliči Pirátů opravdu uposlechli výzvy Ivana Bartoše a nekroužkovali, zatímco příznivci hnutí STAN by využili všechny disponibilní preferenční hlasy. V takovém případě by Pirátům asi koaliční spolupráce mírně řečeno zhořkla. Lídři ani společné dohody tento faktor příliš ovlivnit nemohou, tudíž je to velká neznámá blížících se parlamentních voleb.

Koalice SPOLU je na tom ještě násobně hůře a míra nejistoty se rovná hodu kostkou. Koalice o třech subjektech, kde jsou jejich voliči zvyklí kroužkovat ve velkém, je zkrátka sud prachu. Už jen postavit společnou kandidátku bude velký oříšek, což je možná důvod, proč SPOLU má takové zpoždění.

Personální otázky, a hlavně obsazování kandidátek je v politických stranách kritickým momentem a u koalic to platí dvojnásob. Bude zajímavé sledovat, zda oba tyto projekty nakonec do voleb opravdu zasáhnou v dnešní podobě. Kdybychom si měli vsadit, tak spíš vybereme tu s méně partnery, s bližší politickou orientací a jasným lídrem. To ale koalice SPOLU rozhodně není.

KAREL SÁL

Analytik

Karel Sál vystudoval politologii na Institutu politologických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy, kde v roce 2016 obhájil disertační práci s názvem *Demokracie v krizi nezájmu: účinky využití internetových voleb ve volebním procesu vybraných zemí*.

Odborně se zabývá problematikou e-Governmentu, internetovými volbami a informační svobodou. Je autorem několika odborných článků, vystupuje na mezinárodních konferencích a je zakladatelem a editorem think-tanku e-politics.cz.

Literatura a zdroje

KS 2021 – Piráti a Starostové: Koaliční smlouva pro volby do Poslanecké sněmovny konané v roce 2021. Dostupné z: <https://www.pirati.cz/assets/pdf/koalicni-smlouva-pirati-a-starostove-1.pdf>.

Ligas, A. (2020): „Soud zrušil osvobozující rozsudek v kauze s hejtmanem Půtou. Vyhověl odvolání žalobce.“ In: ct24.ceskatelevize.cz. Publik.: 19. 11. 2020. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3228454-soud-zrusil-osvobozujici-rozsudek-v-kauze-s-hejtmanem-putou-vyhovel-odvolani-zalobce>.

Median (2021): SNĚMOVNÍ VOLEBNÍ MODEL březen 2021, Sběr 1. března – 29. března 2021. Dostupné z: https://www.median.eu/cs/wp-content/uploads/2021/03/Volby_2021_03_vo3MK.pdf.

Vaníčková, K. (2021): „Firma politika Pirátů dodává respirátory úřadům, kde vládnu spolustraníci.“ In: Idnes.cz. Publik.: 14. 3. 2021. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/mistopredseda-respiratory-koalice.A210314_094726_domaci_vank.

Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna (2021): Schválený text tisku 1170 Novela z. o volbách do Parlamentu ČR. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?o=8&ct=1170&ct1=0&v=PZ&pn=2&pt=1>.

Vokál, V. (2020): Bartoš: „Chci být premiér“ zní spratkovsky, ale jsem připraven řídit vládu.“ In: idnes.cz. Publik.: 25. 11. 2020. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/pirati-ivan-bartos-stan-koalice-vlada-premier-spratkovsky-koronavirus-blatny.A201124_190715_domaci_vov.

Volby.cz 2002: Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 14. - 15.6.2002. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/ps2002/ps63?xjazyk=CZ>.

Volby.cz 2010: Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 28.05. – 29.05.2010. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/ps2010/ps>.

Volby.cz 2013: Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 25.10. – 26.10.2013. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/ps2013/ps?xjazyk=CZ>.

Zpěváčková, B. (2020): „Fiala: ODS bude vládnout. Nic jiného si nepřipouštím.“ In: novinky.cz. Publik.: 24. 1. 2020, 13:05. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/clanek/fiala-ods-bude-vladnout-nic-jineho-si-nepripoustim-40311091>.